

Beleid verwijdering en schorsing stichting kom Leren.

Oktober 2014

Wettelijk kader:

Toelating/Weigering Verwijdering

Openbare school 40, 46 en 158 lid 1 sub d 40 Wpo – Awb (- 6:162 BW)

Wpo – Awb (- 6:162 BW)

Bijzondere school , 63, tweede en derde lid 40 en 63, tweede en derde lid Wpo en 158 lid 1 sub d Wpo (- 6:162 BW).

In dit beleid komen aan de orde:

- ✓ weigeringsgronden uitgebreid;
- ✓ toelating en Wet passend onderwijs.
- ✓ Procedure verwijdering

Beleidsinhoud.

Schorsing en verwijdering is een ingrijpende maatregel, zowel voor de school, als voor de leerling en zijn of haar ouders/ verzorgers. Om juridische procedures te voorkomen is het van belang om goed overwogen te handelen na overleg met het College van Bestuur (CvB). De verantwoordelijkheid van schorsen en/ of verwijderen valt onder het CvB.

Wanneer de situatie leidt tot verwijdering van de leerling kan dit ernstige gevolgen hebben voor de leerling. Hij verlaat een vertrouwde omgeving, er is een breuk in zijn of haar ontwikkelingsproces en er bestaat het risico van een terugslag op zijn verdere ontwikkeling. Dit geldt zeker bij verwijdering wegens wangedrag.

Bij toetsing van een schorsing en/ of verwijdering door een rechter is het van belang dat het verwijderingsbesluit aangeeft dat het CvB een afweging heeft gemaakt tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling om deze op de school te houden. Tevens is het van groot belang dat de regels met betrekking tot verwijdering in de schoolgids zijn opgenomen.

Time-out

Om over te gaan tot schorsing en verwijdering als ordemaatregel kun je in de meeste situaties dit het best vooraf laten gaan door een time-out. (De time-out is een pedagogische maatregel en de schorsing een ordemaatregel.) Een time-out geeft je als school de ruimte om tot een goede dossiervorming te komen. Bij toetsing van de rechter zal nadrukkelijk gekeken worden naar de dossiervorming.

Een time-out is geen officieel instrument, maar kan niettemin bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de school. Maak daarom aantekeningen van de time-out en een verslag van het incident in het dossier van de leerling.

De directie kan een leerling een time-out geven en stelt hiervan het CvB en de leerplichtambtenaar op de hoogte. Het informeren van de leerplichtambtenaar is niet noodzakelijk.

Een incident kan leiden tot een time-out. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- In geval van een time-out wordt de leerling door de directie voor de rest van de dag de toegang tot de school ontzegd
- Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouders onmiddellijk van het incident en de time-out op de hoogte gebracht.

In beide gevallen dient de directie zo spoedig mogelijk contact op te nemen met de ouders.

De directie nodigt de ouders uit voor een gesprek. Hierbij is de groepsleerkracht aanwezig en eventueel de IB-er.

- Van het incident en het gesprek met de ouders wordt verslag gemaakt (*zie format verslaglegging*). Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerling-dossier opgeslagen. Wanneer ouders niet willen tekenen, wordt dit op het verslag aangegeven met daarbij handtekening van de directeur.
- De time-out maatregel wordt schriftelijk gemeld aan het CvB en de leerplichtambtenaar. (dit laatste is niet verplicht).

Schorsing is per 1 augustus 2014 wettelijk geregeld in artikel 40C van de Wet op het primair onderwijs

Pas bij een volgend incident, of in het afzonderlijke geval dat het voorgevallen incident zo ernstig is, kan er door het CvB worden overgegaan tot een formele schorsing.

Bij een schorsing als strafmaatregel is er (vaak) al het een en ander aan de situatie vooraf gegaan, of heeft misschien een time out plaatsgevonden en zijn leerling en ouders/ verzorgers al mondeling en schriftelijk (d.m.v. waarschuwing) op gewezen dat bij een volgende gebeurtenis een schorsing zal worden overwogen.

- Het CvB kan een leerling schorsen voor een beperkte periode, nooit voor onbepaalde tijd (maximaal 5 dagen).
- Schorsing vindt pas plaats nadat de directie overleg heeft gehad met de leerling, de ouders en de groepsleerkracht.
- De directie legt zijn voornemens voor aan het CvB. Het CvB besluit of er wordt overgegaan tot schorsing.
- De directie deelt namens het CvB mondeling het besluit tot schorsing aan de ouders mee. Het CvB zal het besluit schriftelijk aan de ouders medelen. In dit besluit worden concreet vermeld (voorbeelden) wat de reden voor schorsing, de aanvang, de tijdsduur is en eventuele andere genomen maatregelen.
De school stelt de leerling in staat, bijvoorbeeld door het opgeven van huiswerk, te voorkomen dat deze een achterstand oploopt. Wanneer het gaat om een periode waarin CITO of LVS toetsen worden afgenomen, wordt er gekeken naar een passende oplossing, zodat het onderwijsleerproces gewaarborgd blijft.
- De betrokken ouders worden door de directie uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Oplossingsmogelijkheden worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek van de ouders wordt verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders getekend voor gezien en wordt opgeslagen in het leerling dossier.
- De directie stuurt een kopie van de schorsingsbrief naar de inspectie en de leerplichtambtenaar. Dit hoeft alleen bij een schorsing die langer dan 1 dag duurt.
- Tegen het besluit tot schorsing kan bij een openbare school bezwaar worden gemaakt door ouders, binnen 6 weken na verzending van het besluit. Voor bijzonder onderwijs bestaat de mogelijkheid bezwaar aan te tekenen bij de Landelijke Klachtencommissie voor het

Verwijdering

Bij een verwijdering is er onderscheid te maken tussen:

1. een situatie waarbij de school niet kan voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling; de verwijdering is onderwijskundig en organisatorisch ingegeven;
2. een verwijdering op andere gronden, zoals ernstig wangedrag van de leerling en/of de ouders; de verwijdering is een sanctie;
3. gedrag in strijd met de grondslag van de school (bijzonder onderwijs).

Ad 1 Ondersteuningsbehoefte

De grenzen aan de ondersteuning dienen door de school te zijn vastgelegd en aan de ouders te zijn bekend gemaakt in de schoolgids en in ieder geval op het moment van inschrijving.

Meestal wordt in samenspraak met de ouders vastgesteld of een leerling thuishoort in het regulier basisonderwijs of in het speciaal (basis)onderwijs en wordt een eventuele overgang naar een andere school in overleg geregeld.

Volgens de WPO kan de overgang van een leerling naar het speciaal onderwijs alleen plaatsvinden in overeenstemming met de ouders. Ouders melden hun kind namelijk aan bij een andere school.

De toelaatbaarheidsverklaring kan aangevraagd worden door de school bij het samenwerkingsverband. Leerlingen van wie de ouders niet mee willen werken, kunnen alleen op grond van deze weigering niet verwijderd worden. Verwijdering is alleen mogelijk als er sprake is van ernstig wangedrag en/of ernstige verstoring van de rust en veiligheid op school. Daarnaast mag een school een kind verwijderen als de school niet aan de onderwijsbehoefte van de leerling kan voldoen.

Ad 2 Ernstig wangedrag

Verwijdering van een leerling is een ingrijpende maatregel die het bevoegd gezag slechts in het uiterste geval en dan nog zeer zorgvuldig moet nemen. Er moet sprake zijn van ernstig wangedrag en een onherstelbaar verstoorde relatie tussen leerling en school en/of ouder en school. Het is raadzaam een verwijdering te baseren op een schoolreglement dat regels en grenzen stelt aan het gedrag van leerlingen (en personeel) en aangeeft wanneer de directie/ het CvB sancties kan opleggen.

In de wet is niet opgenomen in welke situaties het CvB tot verwijdering mag overgaan, maar uit de jurisprudentie blijkt dat ernstig wangedrag van de leerling of de ouder hiertoe aanleiding kan zijn. Het gaat dan om ernstige verstoring van de rust en veiligheid op school zoals herhaalde driftbuien of mishandeling. Waarbij een afweging gemaakt moet worden tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling op de school te blijven. Die belangen kunnen per geval verschillen.

Procedure verwijdering

Een beslissing tot verwijdering moet met de *uiterste zorgvuldigheid* worden genomen, waarna vervolgens de wettelijk vastgestelde procedure gevolgd dient te worden.

Procedure in bijzonder, regulier en speciaal basisonderwijs

1 | Vraag, alvorens tot verwijdering te besluiten, in ieder geval de mening van de betrokken groepsleraar (artikel 40 lid 11 WPO, artikel 40 lid 18 WEC), maar liefst die van het team en ook weer van de inspectie. Geeft dit (vastgelegde) gesprek geen aanleiding een laatste keer te proberen de situatie op te lossen, besluit dan formeel tot verwijdering en zet de verwijderingsprocedure in gang. Er is voorgeschreven dat er eerst wordt besloten tot een voornemen tot verwijdering en dat er

daarna een besluit tot verwijdering wordt genomen. Het verdient aanbeveling reeds het wettelijk verplichte onderwijskundig rapport over de leerling opgesteld te hebben.

2 | Nodig de ouders schriftelijk uit voor een gesprek waarin wordt gesproken over het voornemen van de school om over te gaan tot verwijdering. Het schoolbestuur en de ouders zullen de voorgaande periode geregeld met elkaar gesproken hebben. Door dit gesprek weten de ouders dat het bevoegd gezag niet langer bereid is de oplossing op de huidige school te zoeken en dat er een nieuwe fase in werking treedt die op verwijdering is gericht. Onderbouw het voornemen en geef aan waarom het belang van de ouders en de leerling moet wijken voor het belang van de school. Geef de redenen en het doel van het gesprek aan, maar beschrijf ook de verdere procedure, zoals de mogelijkheden om na de schriftelijke mededeling en na een definitief besluit daartegen bezwaren kenbaar te maken (in de vorm van een zienswijze respectievelijk een bezwaarschrift). Het gesprek dient aldus om van de ouders te vernemen wat zij van de voorgenomen verwijdering vinden. Licht het voornemen zo nodig toe. Maak een verslag van het gesprek. Een gesprek voordat over wordt gegaan tot een besluit waarbij het voornemen tot verwijdering wordt medegedeeld is overigens voor openbare scholen niet verplicht, maar draagt wel bij aan de zorgvuldigheid van het besluitvormingsproces. Indien voor het openbaar onderwijs echter bij verordening een openbare voorbereidingsprocedure is vastgesteld, is het gesprek wel verplicht (artikel 63 WPO).

3 | Vormt het gesprek met de ouders geen aanleiding van het voornemen af te zien, bericht dit dan schriftelijk en onderbouwd, met verwijzing naar het horen, aan de ouders en het personeel. Dit is wettelijk niet verplicht maar bevordert de zorgvuldigheid van de besluitvorming.

4 | Voor alle gronden van verwijdering geldt dat het bevoegd gezag slechts definitief tot verwijdering over kan gaan als een andere school bereid is om de leerling toe te laten. Dit betekent dat het bevoegd gezag een resultaatsverplichting heeft. Kan het bevoegd gezag geen andere school vinden, dan geldt dat het bevoegd gezag het definitieve verwijderingsbesluit niet kan nemen. Als het bevoegd gezag een andere school heeft gevonden die de leerling wil toelaten, kan het bevoegd gezag het definitieve verwijderingsbesluit nemen. Een uitzondering wordt gemaakt voor de instellingen voor cluster 1 (visueel gehandicapte leerlingen) en cluster 2 (leerlingen met een auditieve en communicatieve handicap) en voor de scholen die zijn verbonden aan een justitiële jeugdinstelling of een instelling voor jeugdzorgplus waarbij de plaatsing op de school direct is verbonden met plaatsing in een gesloten setting. Voor de instellingen in cluster 1 en cluster 2 geldt dat zij, net als in de huidige situatie, leerlingen kunnen verwijderen nadat zij aantoonbaar gedurende 8 weken zonder succes hebben gezocht naar een andere school of instelling waarnaar de leerling verwezen kan worden.

Om een eventuele rechterlijke toets te kunnen doorstaan moet een dossier bij worden gehouden waarin wordt opgenomen welke problemen zijn opgetreden en wat de school eraan gedaan heeft om deze op te lossen om verwijdering van de leerling te voorkomen. Bij voorkeur zit in het dossier een schriftelijke waarschuwing van de school aan de (ouders van de) leerling, waarbij gewezen wordt op mogelijke schorsing en/of verwijdering als het wangedrag aanhoudt.

Het besluit tot verwijdering van school door het CvB kan door de ouders bij de civiele rechter aangevochten worden of bij een openbare school bij de bestuursrechter.

Voordat er überhaupt bij de rechter beroep kan worden aangetekend dienen ouders eerst binnen 6 weken nadat het besluit is genomen bezwaar aan te tekenen bij het bevoegd gezag tegen de verwijdering (zowel bij openbaar als bijzonder onderwijs). Het bevoegd gezag heeft dan 4 weken om op dit bezwaar te beslissen. Daarna kan de rechter eventueel nog worden benaderd in beroep. De rechter toetst de beslissing marginaal, dat wil zeggen dat hij beoordeelt of de directie/ CvB in redelijkheid tot zijn besluit heeft kunnen komen en of de procedures correct zijn toegepast.

Wettelijke bepalingen

Voor de verwijdering van leerlingen in het primair onderwijs zijn van toepassing artikel 40 lid 1, eerste volzin en lid 11 en 12 en artikel 63 lid 2 en 3 van de WPO.

Daarnaast staat in de Leerplichtwet 1969, artikel 18 lid 1, laatste volzin dat een besluit tot verwijdering van een leerling meteen aan Burgemeester en Wethouders van de gemeente gemeld moet worden.

Volgens de Wet op de medezeggenschap onderwijs (WMS), artikel 11 letter j, moet de (G)MR advies geven over het beleid m.b.t. toelating en verwijdering van leerlingen. Bij besluiten in concrete gevallen heeft de (G)MR geen bevoegdheid.

Bezwaar tegen verwijdering bij schorsing en verwijdering

Het CvB moet de ouders laten weten dat ze bezwaar kunnen maken tegen de beslissing om het kind te verwijderen. Als bezwaar wordt ingediend, moet de school binnen 4 weken schriftelijk reageren.

Blijft de school bij het besluit het kind te verwijderen, dan kunnen ouders de zaak voorleggen aan de rechter. Bij een openbare school is dat de [bestuursrechter](#), bij een bijzondere school de [civiele rechter](#). (dit klopt: staat ook op de site van OC en W)

Nieuwe school vinden

Heeft het CvB besloten om het kind te verwijderen? Dan moet de school binnen 8 weken een andere school vinden. Tot die tijd mag het kind niet definitief van school worden gestuurd. De reden hiervoor is dat het kind leerplichtig is.

Heeft het schoolbestuur na 8 weken een andere school voor het kind gevonden? Dan mag de school het kind definitief wegsturen. Het bevoegd gezag mag een leerling pas definitief verwijderen als het voldaan heeft aan zijn zorgplicht om een andere school te vinden die bereid is de leerling toe te laten. Het bevoegd gezag moet in alle gevallen een nieuwe school voor de leerling vinden.

Beleidsuitwerking.

Na klachten en signalen van betrokkenen, na gesprekken met de leerkracht, leerling en ouders, na zorgvuldige afweging van de belangen van het kind en van de school, gaat de directie tot actie over. Dit wordt in het team gemeld.

De directie houdt een dossier bij waarin is opgenomen:

- Historische beschrijving van wat in het verleden is gebeurd en/of vastgelegd en wat er is gedaan (bijvoorbeeld afspraken over verbetertrajecten);
- Opsomming van betrokken interne en externe deskundigen en indien aanwezig rapporten en stukken;
- Een concretisering van de ontwikkeling: een beschrijving van het problematische gedrag en de ernst van de ontwikkeling, waarin aangetoond wordt dat de geboden hulp niet voldoende verbetering van het functioneren heeft bewerkstelligd;
- Een concretisering van de last:
 - die het kind veroorzaakt voor de leerkracht, waarin ook aangegeven wordt hoeveel tijd ermee gemoeid gaat;
 - die het kind veroorzaakt voor andere kinderen;
 - die het kind psychisch veroorzaakt in de vorm van het verminderen van het veiligheidsgevoel van andere kinderen.
- Een opsomming van de klachten over het kind die door ouders van andere kinderen zijn ingediend
- Directie van de school schakelt evt. GGD en Schoolmaatschappelijk werk in voor advies.

NB. Wanneer vanwege het wangedrag van (één van) de ouders de rust en /of de veiligheid op school ernstig wordt verstoord, kan het CvB het kind verwijderen. Er wordt een zelfde dossier bijgehouden.

De directie geeft een schriftelijke waarschuwing dat bij herhaald wangedrag e.d. schorsing of verwijdering van de leerling kan volgen.

De directie informeert het CvB schriftelijk.

Bij de beoordeling of er kan worden voldaan aan de ondersteuningsbehoefte, kunnen de volgende onderwerpen een rol spelen (niet limitatief):

- a) Groepsgrootte;
- b) Samenstelling van groep als gevolg van de voorschriften van het samenwerkingsverband;
- c) Effect op onderwijs aan reeds aanwezige leerlingen;
- d) Deskundigheid personeel;
- e) Beschikbaar personeel (tekort, ziekteverzuim);
- f) Mogelijkheden van begeleiding door ouder;
- g) Benodigde middelen (kosten extra personeel);
- h) Geverge aanpassing in organisatie, begeleiding en onderwijs;

Werkdruk.

Van belang is dat er wordt beargumenteerd welke onderwerpen een rol spelen en waarom deze onderwerpen leiden tot het niet kunnen voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

Daarnaast dient natuurlijk ook gekeken te worden naar het schoolondersteuningsprofiel en kunnen de volgende vragen ook een rol spelen bij de inspanningen vanuit de school:

- a) Zijn de ouders voldoende geïnformeerd en gehoord?
- b) Is extern medisch en/of psychiatrisch onderzoek gedaan (bijvoorbeeld door de GGD), waarbij aanbevelingen zijn gedaan voor bijvoorbeeld ambulante hulpverlening in geval van toelating?
- c) Is advies gevraagd aan intern begeleider?
- d) Is advies gevraagd aan groepsleerkracht/ directeur van de vorige school?

In het kader van passend onderwijs is bepaald dat de school eerste onderzoekt of zij zelf een passend aanbod kan bieden. Dat doet ze op basis van de 'Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte'. Daarbij spelen 3 factoren een belangrijke rol:

- de (on)mogelijkheden van het kind
- de (on)mogelijkheden van de school
- de wensen van de ouders